

1) Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36011634	IES Politécnico de Vigo	Vigo	2023-2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ZM17002	INSTALACIÓN E MANTEMENTO	XS17004	PREVENCIÓN DE RISCOS PROFESIONAIS	SUPERIOR	PROBA LIBRE

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración

Código	Nome	Curso	Sesión se- manas	Horas anuais	Sesión anuais
MP5	Riscos derivados da organización e da carga	2023/2024		220	

Profesorado responsable

Elaboración	Rosario Cid Pérez
Impartición	Rosario Cid Pérez

2) Resultados de aprendizaxe e criterios de avaliación

a) Primeira parte da proba

i) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo
▪ RA 1 Analizar os perigos derivados da organización do traballo e aplicar técnicas para a avaliación dos seus riscos.
▪ RA 2 Analizar e aplicar técnicas de medida do microclima de traballo.
▪ RA 3 Analizar os perigos derivados da carga de traballo e aplicar técnicas para a avaliación dos seus riscos
▪ RA 4 Valorar os resultados obtidos da análise da organización e a carga de traballo
▪ RA 5 Propoñer medidas destinadas a eliminar ou reducir os riscos derivados da organización e a carga de traballo

ii) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados por parte do alumnado

Criterios de avaliación do currículo
▪ CA 1.1 Relacionar os factores asociados ás condicións de traballo que inflúen na fatiga física.
▪ CA1.2 Describir as alteracións da saúde relacionadas coa carga física e mental para determinadas profesións.
▪ CA1.3 Aplicar técnicas de avaliación dos riscos derivados da carga de traballo física e mental e analizar os datos resultantes da aplicación destas técnicas.
▪ CA 1.4 Aplicar técnicas de avaliación dos riscos derivados da carga de traballo física e mental e analizar os datos resultantes da aplicación

destas técnicas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA1.5 Aplicar técnicas de avaliación dos riscos derivados da carga de traballo física e mental e analizar os datos resultantes da aplicación destas técnicas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.1 Explicar os indicadores de calidade do aire e describir os parámetros para analizar e/o medir en relación coa súa calidade.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.2 Enumerar os equipos e instrumentos utilizables na medición e rexistro dos indicadores de calidade do aire.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA2.3 Nun suposto práctico de análise in situ do microclima de traballo: Interpretar os criterios de valoración. Calibrar e poñer a punto os equipos medidores dos indicadores. Medir niveis de ruído con sonómetros e rexistros en continuo. Manexar equipos de medida e rexistro de iluminación, temperatura, humidade, ventilación e velocidade do aire.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA3.1 Relacionar os factores asociados ás condicións de traballo que inflúen na fatiga física.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA3.2 Calcular o gasto metabólico para distintos tipos de actividades.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA3.3 Describir as alteracións da saúde relacionadas coa carga física e mental para determinadas profesións.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA3.4 Aplicar técnicas de avaliación dos riscos derivados da carga de traballo física e mental e analizar os datos resultantes da aplicación destas técnicas
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA3.5 Describir as condicións de aplicación e contraindicacións das técnicas de análises e avaliación dos riscos derivados da carga do traballo.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA4.1 Utilizar os criterios de referencia establecidos e/o os valores dados pola normativa vixente para avaliar os resultados sobre riscos obtidos na aplicación de técnicas analíticas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ CA4.2 Ponderar os riscos avaliados en función da gravidade das súas consecuencias para a saúde.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ C5.1 Citar os principios xerais da prevención na priorización de accións preventivas.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ C5.2 Seleccionar as medidas preventivas de eliminación ou redución dos riscos evitando xerar outros riscos.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ C5.3 Argumentar a elección das medidas preventivas fronte aos riscos para previr..

b) Segunda parte da proba
i) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultados de aprendizaxe do currículo
▪ RA 1 Analizar os perigos derivados da organización do traballo e aplicar técnicas para a avaliación dos seus riscos.
▪ RA 2 Analizar e aplicar técnicas de medida do microclima de traballo.
▪ RA 3 Analizar os perigos derivados da carga de traballo e aplicar técnicas para a avaliación dos seus riscos.
▪ RA 4 Valorar os resultados obtidos da análise da organización e a carga de traballo.
▪ RA 5 Propoñer medidas destinadas a eliminar ou reducir os riscos derivados da organización e a carga de traballo.

ii) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos resultados por parte do alumnado

Criterios de avaliación do currículo
▪ CA 1.1 Relacionar os factores asociados ás condicións de traballo que inflúen na fatiga física.
▪ CA1.2 Describir as alteracións da saúde relacionadas coa carga física e mental para determinadas profesións.
▪ CA1.3 Aplicar técnicas de avaliación dos riscos derivados da carga de traballo física e mental e analizar os datos resultantes da aplicación destas técnicas.
▪ CA 1.4 Aplicar técnicas de avaliación dos riscos derivados da carga de traballo física e mental e analizar os datos resultantes da aplicación destas técnicas.
▪ CA1.5 Aplicar técnicas de avaliación dos riscos derivados da carga de traballo física e mental e analizar os datos resultantes da aplicación destas técnicas.
▪ CA2.1 Explicar os indicadores de calidade do aire e describir os parámetros para analizar e/o medir en relación coa súa calidade.
▪ CA2.2 Enumerar os equipos e instrumentos utilizables na medición e rexistro dos indicadores de calidade do aire.
▪ CA2.3 Nun suposto práctico de análise in situ do microclima de traballo: Interpretar os criterios de valoración. Calibrar e poñer a punto os equipos medidores dos indicadores. Medir niveis de ruído con sonómetros e rexistros en continuo. Manexar equipos de medida e rexistro de iluminación, temperatura, humidade, ventilación e velocidade do aire.

▪ CA3.1 Relacionar os factores asociados ás condicións de traballo que inflúen na fatiga física.
▪ CA3.2 Calcular o gasto metabólico para distintos tipos de actividades.
▪ CA3.3 Describir as alteracións da saúde relacionadas coa carga física e mental para determinadas profesións.
▪ CA3.4 Aplicar técnicas de avaliación dos riscos derivados da carga de traballo física e mental e analizar os datos resultantes da aplicación destas técnicas
▪ CA3.5 Describir as condicións de aplicación e contraindicacións das técnicas de análises e avaliación dos riscos derivados da carga do traballo.
▪ CA4.1 Utilizar os criterios de referencia establecidos e/o os valores dados pola normativa vixente para avaliar os resultados sobre riscos obtidos na aplicación de técnicas analíticas.
▪ CA4.2 Ponderar os riscos avaliados en función da gravidade das súas consecuencias para a saúde.
▪ C5.1 Citar os principios xerais da prevención na priorización de accións preventivas.
▪ C5.2 Seleccionar as medidas preventivas de eliminación ou redución dos riscos evitando xerar outros riscos.
▪ C5.3 Argumentar a elección das medidas preventivas fronte aos riscos para previr..

3) Mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Criterios de cualificación e mínimos esixibles

RISCOS DERIVADOS DA ORGANIZACIÓN DO TRABALLO

- Identificáronse as principais teorías organizativas empresariais: Taylor, Fayol, Weber, Mc Gregor, Herzberg
- Relacionáronse as características da empresa con influencia na xeración de riscos psicosociais.
- Diferenciáronse os distintos tipos de estruturas organizativas e a súas vantaxes e desvantaxes.

- Identificáronse os factores da estrutura da organización: estrutura xerárquica ,estilo de mando ,estilos de comunicación ,desenrolo profesional.
- Entendeuse a importancia dunha boa comunicación na empresa na xeración de riscos psicosociais
- Entendeuse a importancia das características individuais dos traballadores, a necesidade de atender as diferencias.
- Identificáronse os factores da tarefa e a súa relación cos factores de risco psicosociais
- Identificáronse os riscos relacionados coa organización do tempo de traballo: Alteracións, traballo a quendas, horario flexible , xornada reducida.
- Entendeuse o estrés laboral, as súas consecuencias, as condutas ante o estrés e as posibles intervencións.
- Identificáronse os tipos de violencia laboral.
- Entendeuse o acoso laboral, as súas manifestacións, as súas consecuencias e a obriga das empresas de elaboración de protocolos.
- Diferenciáronse o acoso sexual e o acoso por razón de sexo e o seu contorno xurídico.
- Coñecese a obriga dos planes de igualdade.
- Apreciouse a importancia dun plan de igualdade na empresa.
- Entendeuse o Burnout como estrés crónico e a súa relación con determinadas profesións.
- Identificouse os momentos da necesidade de avaliación de riscos Psicosociais
- Aplicáronse correctamente as técnicas de avaliación de riscos Psicosociais: Enquisa, entrevista, observación, métodos
- Entendeuse o método ISTAS
- Na avaliación de riscos psicosociais: identifícanse correctamente os riscos o seu orixe e as medidas preventivas.
- Adóptanse as medidas preventivas axeitadas na eliminación – redución dos riscos Psicosociais
- ☑ **RISCOS DERIVADOS DA CARGA DE TRABALLO**
 - Precísouse a finalidade da ergonómia.
 - Identificáronse e clasificáronse os campos de actuación da ergonómia.
 - Identificáronse os Riscos Ergonómicos no traballo.

- Entendeuse a importancia deseño ergonómico do CENTRO DE TRABAJO.
- Relacionáronse conceptos como funcionalidade, racionalidade, ambientes exteriores-interiores, iluminación, ventilación, espazos e cor coa xeración de riscos derivados da carga de traballo
- Coñecese a normativa de aplicación aos lugares de traballo RD.488/1997
- Entendeuse os pasos do deseño dun posto de traballo.
- Identificáronse os espazos de traballo, altura do plano de traballo, alcances, dimensións estáticas e dinámicas co deseño físico do posto de traballo.
- Coñecese os puntos do deseño ergonómico das máquinas e ferramentas.
- Coñécense os métodos de avaliación ergonómica aplicables aos distintos riscos ergonómicos
- Realizouse a avaliación dun posto de PVD con Método Rosa
- Coñecese e aplicase a normativa de disposicións mínimas de seguridade e saúde relativa a usuarios de PVD.
- Compréndese e aplicase as guías técnicas do INSHT.
- Identificouse a manipulación manual de cargas como risco importante en moitas profesións.
- Relacionouse a manipulación manual de carga cos danos profesionais.
- Aplicouse a normativa en manipulación de cargas.
- Utilizouse o método de manipulación de cargas do INSHT
- Relacionouse a carga física con esforzo, posturas, movementos repetitivos e lumbalxias.
- Entendéronse os valores do microclima dun posto: ruído, iluminación, temperatura
- Calculase o peso tolerable seguindo o método do INSHT de Manipulación de cargas.
- Calcúlanse os distintos índices de satisfacción seguindo a NTP 213: Satisfacción laboral
- Adóptanse as medidas preventivas axeitadas na eliminación – redución dos riscos ergonómicos

MATERIAL DE REFERENCIA PARA A PREPARACIÓN DO MÓDULO:

- ☑ Manuais de Psicoloxía e Ergonomía do traballo.
- ☑ Ley 31/1995 de prevención de riscos laborais
- ☑ L.O. 3/2007, de 22 de marzo sobre Igualdade.
- ☑ Criterio Técnico 104/2021 sobre actuacións da inspección de traballo e seguridade social en riscos psicosociais.
- ☑ Real Decreto 486/1997, de 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde nos lugares de traballo.
- ☑ Real Decreto 488/1997, de 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas ao traballo con PVD.
- ☑ Real Decreto 487/1997, de 14 de abril, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde relativas a manipulación de cargas.
- ☑ Real Decreto 1215/1997, de 18 de xullo, sobre disposicións mínimas de seguridade e saúde para a utilización polos traballadores de equipos de traballo.
- ☑ Notas técnicas preventivas e guías técnicas do INSHT con referencia aos riscos ergonómicos e psicosociais.

Portal web <https://www.insst.es/materias/riesgos/riesgos-psicosociales>

Portal web <https://www.insst.es/materias/riesgos/riesgos-ergonomicos>

Portal web <https://www.ergonautas.upv.es/>

Portal web <https://www.igualdadenlaempresa.es/asesoramiento/pdi/home.htm>

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN E EXAMES

O alumnado deberá facer dúas probas escritas:

- ☑ 1º proba teórica
- ☑ 2º proba práctica

Para cualificar estas probas escritas terase en conta o seguinte:

- ☑ Cada proba escrita estará baseada nos contidos teóricos e prácticos atendendo aos criterios de avaliación que establece o currículo.
- ☑ Terá unha duración de 3 sesións.
- ☑ O alumno/a deberá coidar a presentación, orde e claridade nas respostas así como a necesidade de empregar con propiedade o vocabulario propio da materia e de evitar erros ortográficos.
- ☑ Nas PREGUNTAS CURTAS valorarase especialmente a precisión e concisión na resposta; é dicir, contestar ao que se pregunta. A falta de xustificación ou dun exemplo nos casos nos que se pida considerarase como resposta incompleta e baixarse a puntuación.

Nas PREGUNTAS DE DESENVOLVEMENTO, ademais de considerar a medida en que se axusta ao contido da resposta ao que se pregunta, a valoración se graduara atendendo á claridade expositiva, a utilización axeitada dos conceptos fundamentais e o emprego do vocabulario específico do módulo

- ☑ No caso de haber PREGUNTAS TIPO TEST so haberá unha opción correcta e as respostas incorrectas terán unha valoración negativa. Se unha pregunta correcta vale 1 punto, as pregunta incorrectas restarán 0,25 puntos.
- ☑ Na parte práctica se plantexarán CASOS PRÁCTICOS relacionados co contido do módulo.
- ☑ Durante a realización das probas non se poderán empregar móbiles, tabletas, reloxos intelixentes ou outros dispositivos análogos, debendo estes permanecer apagados ou en modo silencio. Devanditos dispositivos deberán permanecer nun lugar visible pola profesora durante a realización da proba.
- ☑ Durante a realización das probas a profesora poderá requirir ao alumnado a presentación do DNI o documento análogo de identificación

A **NOTA FINAL DO MÓDULO** obterase do seguinte xeito:

- ☑ O alumnado ten que obter unha cualificación mínima de 5 puntos en cada proba.

Media aritmética da cualificación acadada en cada unha das probas.

4) Características da proba e instrumentos para o seu desenvolvemento

4.a) Primeira parte da proba

A primeira parte da proba consistirá na realización denominarase **EXAME PARTE TEÓRICA** e consistirá nunha proba escrita baseada no contido do módulo e se aplicarán os criterios de avaliación indicados.

Na proba da parte teórica poderá haber preguntas curtas, de desenvolvemento o incluso tipo TEST.

Para a súa confección só se poderá utilizar papel e bolígrafo, sen que estea permitido utilizar no seu lugar teléfonos ou outros dispositivos análogos que deberán permanecer apagados e nun lugar visible para a profesora durante a realización do exame. A profesora poderá requirir ao alumnado que se identifique ao inicio da proba.

O día, hora e lugar desta proba indicárase oportunamente nos taboleiros do IES POLITÉCNICO así como a cualificación obtida.

Para superar a proba o alumnado debe obter unha cualificación mínima de 5 para poder facer a parte práctica.

4.b) Segunda parte da proba

A segunda parte da proba consistirá na realización denominarase **EXAME PARTE PRÁCTICA** e consistirá nunha proba escrita baseada no contido do módulo e se aplicarán os criterios de avaliación indicados.

Incluirá casos prácticos a resolver, que poderán incluír exercicios de cálculo numérico.

Para a súa confección só se poderá utilizar papel e bolígrafo e, no seu caso, calculadora simple, sen que estea permitido utilizar no seu lugar teléfonos ou outros dispositivos análogos que deberán permanecer apagados e nun lugar visible para a profesora durante a realización do exame. A

profesora poderá requirir ao alumnado que se identifique ao inicio da proba.

O día, hora e lugar desta proba indicárase oportunamente nos taboleiros do IES POLITÉCNICO.

Para superar a proba o alumnado debe obter unha cualificación mínima de 5. A cualificación será publicada no taboleiro do instituto.

Vigo, 22 de abril de 2024

Fdo: Rosario Cid Pérez